

Vridsløselille 70 år

Andelsboligforening

Fotoreportage:

Renoveringer i Vridsløselille Andelsboligforening

De kom i store busser
og var klar til kamp

Frivilligt arbejde
kan være lykken

Renoveringer for mig, dig,
øjet, miljøet og økonomien

Det kræver sin kvinde
at kæmpe for kvinder

Her bor jeg

Plejer er død

Unge ildsjæle har indflydelse

Erstattes sammenhængskraften
med ulighed?

Formænd gennem tiden i VA

Vi mødes i beboerhuset

Beboerdemokratiet
– vores vej til medbestemmelse

Fra brandtæppe
til farverigt kludetæppe

Fremtidens boliger er bæredygtige

VA i 70 år

Foto: Stefan Kai

Jeg synes, at vi har god grund til at være stolte i VA. I 70 år har vores boliger været rammen om mange menneskers liv og hverdag for en kortere eller længere periode.

Vi er en frisk 70-årig boligorganisation i fuld udvikling. Det kan du få et godt indtryk af her i vores jubilæumsskrift. En af vores nyrenoverede afdelinger har f.eks. oplevet en 'revival' med en udskiftning af beboerne på over 60 %, som du kan læse om i "Plejer er død". Der er sjældent noget, som bliver ved med at være, som det plejer. Det har blandt andet været positivt for beboerdemokratiet. Det er ikke alle dage, vi har haft medbestemmelse, og det er ikke en selvfølge, at vi bibeholder retten til, at vi alle er med til at bestemme, hvordan det skal være at bo i vores boligområde. Det kan du læse om i artiklerne "Beboerdemokratiet – vores vej til medbestemmelse" og "Unge ildsjæle har indflydelse".

I VA har vi heldigvis alle dage haft frivillige til både bestyrelser og udvalg og et stort engagement i vores boligområder, hvilket du kan læse om i artiklen "Frivilligt arbejde kan være lykken". Det kan vi være godt tilfredse med, ligesom jeg synes, at vores mangfoldighed er vores stolthed. Vi har plads til alle. Den positive udvikling i Askerød viser, hvor vigtigt det er. Det kan du læse om i artiklen "Fra

brandtæppe til kludetæppe" – hvor kludetæppet bliver den positive betegnelse for den farverigdom og forskellighed, der er i Askerød.

Jeg bliver dog bekymret over transport-, bygnings- og boligministerens udtalelse om, at det kun er dem, der ikke har andre muligheder, der skal bo alment. Det har jeg uddybet i artiklen "Erstattes sammenhængskraften med ulighed?". I det hele taget har vi altid arbejdet for lighed i VA. Det er organiseringen af 'Kvinder i VA' et godt eksempel på, ligesom vi alle dage har ment, at alle har ret til et godt sted at bo.

Som jeg startede, vil jeg også slutte. Vi har meget at være stolte af i VA – derfor synes jeg, du skal læse artiklerne om vores renoveringer: "Renoveringer for dig, mig, øjet, miljøet og økonomien" og "Fremtidens boliger er bæredygtige". Vores byggerier i VA bliver brugt som skoleeksempler på bæredygtigt byggeri for andre i både ind- og udland.

Jeg håber, du vil nyde at læse små og store historier fra vores fortid og nutid samt planer for vores fælles fremtid i dette 70-års jubilæumsskrift.

God fornøjelse og tillykke til os.

Vinie Hansen
Formand
Vridsløselille Andelsboligforening (VA)

Udgives af:

Vridsløselille Andelsboligforening
Malervangen 1
2600 Glostrup
Tlf.: 8818 0880
www.bo-vest.dk

Layout:

Eva Rastén, erasten.com

Redaktion:

Vinie Hansen (ansv.)
Henning Bjerre
René Fuglsang
Per Larsen
Biba Schwoon
Eva Rastén

Skribenter:

Vinie Hansen
Eva Rastén, erasten.com

Oplag:

5.000 stk.

Indhold

► VA JUBILÆUMSSKRIFT 70 ÅR

4 Vi mødes i beboerhuset

Beboerhuse er nutidens forsamlingshuse. Det er her, vi kan samles og mødes som beboere nu og i fremtiden.

5 Plejer er død

Med 60 % nye beboere har VA 4 Række slået en kolbøtte.

6 Beboerdemokratiet – vores vej til medbestemmelse

Beboer... hvad for noget? 57 % af de unge kender ikke ordet beboerdemokrati.

7 Unge ildsjæle har indflydelse

Udvalg som kernen i beboerdemokratiet.

8 Frivilligt arbejde kan være lykken

Vores boligområde skal være mere end bare et sted at bo.

10 Fremtidens boliger er bæredygtige

Når vi bygger i fremtiden, vil vi tænke "people, planet, profit".

12 Renoveringer for mig, dig, øjet, miljøet og økonomien

Overblik over VA's værdiskabende renoveringer.

16 Fra brandtæppe til farverigt kludetæppe

Fra en brand om dagen til øget tryghed.

17 Erstattes sammenhængskraften med ulighed?

Er vi igen på vej ned ad ulighedens vej?

18 Det kræver sin kvinde at kæmpe for kvinder

Lige vilkår for mænd og kvinder i politik, på arbejdspladsen, i familien og i dobbeltsengen.

20 De kom i store busser og var klar til kamp

Et kup blev startskuddet til dannelsen af BO-VEST.

22 Formænd gennem tiden i VA

23 Her bor jeg

Vi mødes i beboerhuset

► BEBOERE IMELLEM I VA

I VA har 13 ud af 16 boligafdelinger eget beboerhus. Det er der god grund til. Beboerhuse er nutidens forsamlingshuse. Det er vores hjem uden for hjemmet. Det er den ekstra stue, de ekstra kvadratmeter, når vi skal have mange gæster. Det er også huset, der er med til at skabe sammenhængskraften i boligafdelingen. Beboerhuset er rammen om vores fællesaktiviteter og opskriften på, hvordan vi etablerer et godt fællesskab og sikrer tryghed i vores boligområde. Det er her, vi kan samles og mødes som beboere nu og i fremtiden.

– Vi har nok det flotteste beboerhus på Sjælland, siger Erik Hansen, der er formand i 6 Vest. – Og selvom det lyder tosset, fik vi det ved en tilfældighed for godt 3 år siden. Vi havde tidligere et gårdhavehus, men da kommunen op-sagde institutionen, synes vi, at det var oplagt at benytte det som beboerhus. Institutionen var dog i en tilstand, der ikke var til at redde. Så skete det heldige sammenfald, at vi stod over for en helhedsplan. Landsbyggefonden ville give et tilskud på en 6-7 mio. kr., og kommunen gav også et tilskud på en halv million. Det betyder, at vi i dag har et beboerhus stående til 12 mio. kr. Det er simpelthen fantastisk. Sammenligner vi regnskabet for det gamle beboerhus med det nye, så er det lige før, det nye koster det samme. Men i stedet for 93 m² har vi nu fået 340 nye, funktionelle kvadratmeter.

En fin social betydning

– Det har en meget fin social betydning, siger Jytte Vivian Stevn, der er flittig bruger af beboerhuset og bor i 6 Vest.
– Jeg bruger huset fast to gange om ugen. Vi mødes i

kreativitetsklubben hver tirsdag, og den dag spiller jeg også dart. Så er jeg i PKV, pensionistklubben, om torsdagen, hvor vi er nogle piger, der mødes, snakker og strikker over en kop kaffe. Jeg er faktisk med til det hele – også til julefrokost, påskefrokost og til generalforsamlingen, hvor vi altid spiser gule ærter, ja selv til banko. Jeg har ellers altid været sådan lidt forudindtaget over for banko, men nu går jeg glad derned. Gud, vi har da også en filmklub, tilføjer Jytte med et lille udbrud. – Det er hver anden onsdag i måneden, så ser vi film og snakker om den bagefter. Der er meget aktivitet her i vores beboerhus.

Hvor skal vi ellers samles?

– Hvor skal vi ellers samles som beboere, hvis ikke i et beboerhus? tilføjer Erik. – Hvis lejerne skal engagere sig, skal man sørge for, at vi har et sted, hvor vi kan samles. Vi har en fælles berøringsflade ved, at vi alle sammen bor her og gerne vil bo her godt, fredeligt og roligt. Derfor er det vigtigt, at vi har et sted at mødes. ■

Jytte Vivian Stevn er her foran et af sine malerier, der hænger til udstilling i beboerhuset i 6 Vest.

Beboerhuset kan deles op i tre afdelinger, der alle kan lejes ud. Her er rum til beboeraktiviteter, et køkken og et bestyrelseslokale.

Plejer er død

► BEBOERE IMELLEM I VA

Med en udskiftning på knap 60 % af beboerne har VA 4 Række slået en kolbøtte efter deres renovering og er blevet den boligafdeling med flest børn i BO-VEST. Der er nye tider, nye behov og nye muligheder.

– Tidligere var det mange, hvis der flyttede en 2-3 % af vores beboere om året. Mange havde næsten boet her, siden husene blev bygget, fortæller Astrid Hansen, der har boet i Oksens Kvarter siden 1973, og som er formand for VA 4 Række samt næstformand i VA's bestyrelse. – Efter renoveringen har vi fået mange nye familier, især børnefamilier, og det er vi glade for, fortsætter Astrid. – Det er en anden tidsånd. Børnefamilierne accepterer ikke "vi plejer", og det skal de da bestemt heller ikke. Der skal være råderum, og livet skal leves på egne præmisser. Der bliver stillet krav om, at det skal være et godt sted for børnene at være, og man vil have lov til at lave, hvad man har lyst til i egen have. Det, synes jeg, er det helt rigtige. Men det var også noget, vi lige skulle lære i bestyrelsen.

Frihed inden for rammerne

– Der er selvfølgelig nogle, som gerne vil have det som i gamle dage, men det går ikke efter renoveringen, fortæller Lasse Hoffmann, der har boet i Fiskens Kvarter sammen med sin kone og tre børn i snart tre år. – Jeg synes, at vi har en god kommunikation og et beboerdemokrati, der fungerer godt. Her er frihed inden for rammerne. Tingene bliver ikke bare trukket ned over hovedet på os. Vi er fx en del børnefamilier, og vi føler os virkelig tilgodeset med

legepladser og aktiviteter som fastelavnsfest og halloween for børnene. Vi snakker godt sammen som naboer. Både med dem, som er jævnaldrende med mig, men også med de ældre. I det hele taget synes jeg, at vi bor et åbent sted, hvis man sammenligner med et etagekompleks. Vi kan sidde i haven, snakke og hilse, og vi føler os trygge og sikre. Vi har i hvert fald ingen planer om at flytte sådan lige med det samme.

Vi vil gerne hinanden

– Der er kommet 20 nye beboere i vores forskellige udvalg, siger Astrid. – Vi har fået en flot legeplads gennem legepladsudvalget, vi har fået et genbrugsudvalg, og så har det betydet en verden til forskel for beboersamarbejdet og aktiviteterne, at vi har fået et beboerhus i afdelingen. Vi har både haft 50-års jubilæum, fastelavnsfest, juletræstænding, zumbahold, nørkle- og aktivitetsklub. Jeg tror, at alle kan se, at vi gerne vil hinanden her i kvarteret. ■

4 Række er den afdeling i VA, der i dag har flest børnefamilier – hele 33,9 %. Foto: Peters Foto.

Beboerdemokratiet – vores vej til medbestemmelse

► BEBOERDEMOKRATIET I VA

I VA mener vi, at vi havde beboerdemokrati, før det blev indført ved lov. I dag kender 57 % af de unge beboere på landsplan ikke ordet beboerdemokrati. Hvordan sikrer vi vores vej mod medbestemmelse i vores boligområder?

Vi er godt 1 mio. danskere, der bor alment i 550.000 husstande. Danskere i alle aldersgrupper, med forskellig social status og etnisk baggrund. Mangfoldighed er vores varemærke, beboerdemokratiet vores kendetegn. Mangfoldigheden kommer til udtryk i mange forskellige synspunkter og meninger, som afspejles i dagligdagens beboerdemokratiske beslutninger.

Det er dog ikke alle dage, vi har haft mulighed for at have beboerdemokratisk indflydelse. Engang havde beboere kun ret til at udtale sig, men ingen ret til at træffe beslutninger. Det blev der lavet om på med loven i 1970, hvor beboere nu fik ret til indflydelse. Først i 1997 kom loven, der bestemte, at beboerne fik flertallet i organisationsbestyrelserne. I dag bliver de danske almene beboeres muligheder for at bestemme over deres boligområde med internationale øjne anset for at være noget af det mest vidtrækkende.

Fortidens beboerdemokrati i VA

– Jeg synes altid, vi har haft et rummeligt beboerdemokrati i VA. Vi havde beboerdemokrati i form af vores beboernævn, som gav beboerne rettigheder, før det blev indført ved lov, at man skulle have afdelingsbestyrelser, siger Per Larsen, der er medlem af bestyrelsen i VA, og som var formand for VA fra 1992-2003. – Loven i 1970 var startskuddet til, at vi formelt blev hørt lidt mere som beboere. Det kunne til tider dog også være problematisk, hvis man som beboer vægtede egne interesser frem for fællesskabets interesser.

– VA var ikke berygtet, men vi var kendt for, at der hos os skete noget, og det var ofte meget politiske bestyrelser, der blev valgt, fortæller Per. – Overordnet synes jeg, at vi

deltog meget aktivt i beboerdemokratiet, og det var i lange tider almindeligt at se mellem 500 og 1.000 personer til en generalforsamling.

Fremtidens beboerdemokrati i VA

I VA 4 Række har afdelingen deltaget i et projekt omkring de unge beboerdemokrater, da man på landsplan mangler, at de unge deltager og stiller op til afdelingsbestyrelserne, fortæller Vinie Hansen, der er formand for VA. – Projektet viste, at på landsplan kender 57 % af de unge, almene beboere mellem 18 og 34 år ikke betydningen af ordet 'beboerdemokrati'. 65 % af de unge beboere har ikke deltaget i beboermøder, fordi de synes, at de er uinteressante, for lange, afholdes på de forkerte tidspunkter eller i den forkerte form. For at imødekomme denne generelle tendens har vi i VA derfor, som nogle af de første, deltaget i projektet om brugen af det digitale beboerdemokrati. Desuden har bestyrelsen i BO-VEST besluttet at klæde administration, drift og interesserede bestyrelsesmedlemmer på til digitalt beboerdemokrati i boligafdelingerne.

– Undersøgelsen viste også, at 89 % af de unge beboerdemokrater, der er med i afdelingsbestyrelserne, mener, at beboerdemokratiet giver dem indflydelse på boforhold, fortsætter Vinie. – Mange er stolte af at være valgt og synes, at det er interessant at være beboerdemokrat. Vi skal således fortsætte i VA med at være bevidste om rammerne for vores beboerdemokrati, sådan at vi også i fremtiden sikrer, at der altid er frivillige, der har interesse i at deltage. På den måde fortsætter det med at være os beboere, der er med til at tage beslutningerne for vores boliger og vores boligområder. ■

Beboerdemokratiet i tal i VA 2017:

Der er 61 mænd og 52 kvinder i afdelingsbestyrelserne | 17 % er mellem 35-39 år. 20 % er mellem 50-64 år, og 61 % er 65 år eller ældre |

Kilde: BO-VEST

Unge ildsjæle har indflydelse

► BEBOERDEMOKRATIET I VA

38-årige far til tre, Lasse Crüger, brænder for det demokratiske i sin boligafdeling. Efter 2 år i bestyrelsen og ungeudvalget blev han formand for en, som han selv siger, "meningsfyldt bestyrelse" – en bestyrelse med mange meninger, der ynder at diskutere.

– Jeg tror, vi er lidt specielle her i Galgebakken, siger Lasse Crüger. – Vi er meget, meget demokratiske. Det tør jeg godt sige, selvom jeg kun har tre års samlet erfaring med beboerdemokratiet, hvoraf jeg har siddet som formand i afdelingsbestyrelsen gennem det sidste år. Vores bestyrelse fungerer meget som tovholdere for vores forskellige udvalg, og vores udvalg, synes jeg, er kernen i vores demokrati. Vi har udvalg inden for fx trafik, lys, legeplads, økonomi, kunst, det grønne, beboerhus, it, unge, byggeri, husreglement, og husdyr – alle med forskellige beboere, der bidrager efter interesse. Vi har nogle beboere, der gerne vil være med, og derfor tror jeg, at det er vigtigt med udvalg. Nye generationer er vant til at blive hørt og vil gerne inddrages. En kontaktperson for udvalget fremlægger de sager, de har, for bestyrelsen, sådan at processen går fra udvalgene og ind til bestyrelsen, inden der træffes en beslutning. Derved får vi inddraget beboerne. Jeg tror på, at bliver man hørt, har man meget mere lyst til at være med.

Det er Silke enig i. Silke er 19 år gammel, student og blev for et år siden medlem af Galgebakkens afdelingsbestyrelse. – Jeg synes, det er ret fedt at være en del af afdelingsbestyrelsen og få lov til at sætte mit præg på tingene sammen med de andre, siger Silke. – Jeg er stadig ny og prøver at finde mit fodfæste, men jeg vil gerne prøve at få frem, hvordan unge i min aldersgruppe ser på tingene. Jeg synes, at vi har nogle gode diskussioner i bestyrelsen og kommer frem til løsninger, der tilgodeser det meste

og de fleste for at få flertallet af beboere til at være glade og tilfredse.

Flere får mulighed for at bidrage

– Det er lykkedes os at få nye og yngre kræfter med i både bestyrelser og udvalg, og det synes jeg er positivt, siger Lasse. – Jeg ser også gerne, at der er endnu flere, der får mulighed for at bidrage til beboerdemokratiet. Derfor skal vi også til at træffe beslutning om at købe "den fulde pakke" i forhold til det digitale beboerdemokrati. Det vil betyde, at beboerne i fremtiden digitalt kan stille forslag, opstille som kandidat, debattere og stemme i forbindelse med beboermøderne. Vi ser endda mulighed for, at beboermøderne kan blive transmitteret live, sådan at børnefamilierne også har mulighed for at være med. Tit holdes beboermøderne på tidspunkter, hvor børnefamilierne putter eller spiser aftensmad, og digitaliseringen kan gøre det muligt også for denne målgruppe at deltage. Samtidig tilgodeser vi også de ældre, hvis vi digitaliserer, fordi de kan komme op i beboerhuset ugen efter beboermødet og få hjælp til det digitale, hvis de ønsker det. Derudover kan de også brevstemme. Hvis systemet bliver implementeret langsomt, tror jeg ikke, udfordringen er så stor. ■

Opskriften på at engagere og beholde de yngre kræfter i beboerdemokratiet:

Undersøgelser foretaget af Danmarks Almene Boliger viser, at der på landsplan vil komme til at mangle et par generationer i det beboerdemokratiske arbejde, hvis ikke det lykkes at rekruttere yngre kræfter. Nogle boligafdelinger har oplevet at stå uden en bestyrelse, fordi ingen stillede op til valg. Samtidig er gennemsnitsalderen for beboerdemokrater blevet højere og højere. Den Almene Forsøgspulje forestod i 2014 en undersøgelse af, hvordan de unge motiveres til at deltage i beboerdemokratiet.

Resultatet viste, at følgende 4 hovedtendenser øger de unges engagement:

1. Personlige udviklingsmuligheder.
2. Større fleksibilitet i mødeformer, herunder digitale mødeformer.
3. Større fleksibilitet i deltagelsesformer med øget mulighed for interessebaseret deltagelse.
4. Øget synlighed og information om beboerdemokratiet.

Frivilligt arbejde kan være lykken

► FRIVILLIGHED I VA

Ifølge eksperter bliver man glad af at være frivillig. Vi bliver en del af et fællesskab, vi får mulighed for at føle os kompetente og medbestemmede. Det ser vi også i VA, hvor frivillige beboere bruger deres fritid på skabe legepladser, arbejder for at holde huslejen i ro, hjælper de ældre, får brugt deres kræmmergen og ikke mindst får nydt det sociale samvær.

Samfund, hvor man arbejder frivilligt, er mere lykkelige end andre. Sammen med Holland og Sverige er Danmark det samfund, hvor der bliver arbejdet mest frivilligt i verden. Over 40 % af danskere over 16 år yder en frivillig indsats. Men er der ligefrem en sammenhæng mellem frivilligt arbejde og følelsen af lykke?

Højt til loftet, ildsjæle og igangsættere er, ifølge Sif Enevold, nogle af årsagerne til en høj deltagelse af frivillige i Hyldespjældet. I Hyldespjældet er der 73 frivillige beboere.

– Vi har en udvalgsstruktur med en høj grad af beslutningskompetence. Med mange udvalg kan beboerne engagere sig i det, de brænder for, fortæller Sif, der er medlem af bestyrelsen. – Vi har fx udvalg, der har ansvar for caféen, skulpturer, de grønne områder, miljø, husdyr, motion, vaskeri og legeplads. Derudover har vi beboere, der tager initiativ til fælles aktiviteter på legepladserne, ved bålpladsen, til halloween eller andre aktiviteter, der er til gavn for fællesskabet. Det sikrer en god stemning her, hvor vi bor. Vores nyindflytter-udvalg yder også en værdifuld indsats i forhold til at få nye ind i fællesskabet. Nye, der flytter ind, bliver budt velkommen med en introduktion til bebyggelsen og gratis spisebilletter til at spise med i caféen en af vores to ugentlige madaftener.

Det skal være mere end bare et sted at bo

– Vi har sat det frivillige arbejde til debat på flere temaarangementer, og et af resultaterne er, at vi på et beboermøde har vedtaget en politik for det frivillige arbejde med en vision om, at Hyldespjældet fortsat skal være mere end bare et sted at bo. En vision, jeg oplever, at vi som frivillige identificerer os med. Det er en god blanding af mænd og kvinder, både yngre og ældre, der er frivillige – nok flest i alderen 40+ år. Mange oplever, at de får et godt netværk og lærer flere at kende gennem det frivillige arbejde. At vi hører bedre til i boligområdet, og at vi er med til at sætte vores præg på tingene. Når det så er sagt, er der også

mange, der bare bor her og ikke engagerer sig yderligere, hvilket der selvfølgelig også er plads til.

Lykkerusen

Ifølge professor Ruut Veenhoven bliver man glad af at være frivillig og yde et stykke frivilligt arbejde. Det, at man bygger et netværk, bidrager i bredere beslutningsprocesser og forhandler med andre, er faktorer, der bidrager til lykke. Er der en høj grad af frivillige, skyldes det, at man får muligheden for at føle sig kompetent, at der er selvbestemmelse, og at man er en del af et socialt fællesskab, hvilket ifølge undersøgelser er den drivende motivation i arbejdet som frivillig.

Den lykkefølelse og motivation, der kan være i det frivillige arbejde, har Tilde Schmidt, der bor i Hyldespjældet i høj grad oplevet: – Jeg var faktisk helt overrasket over, hvor nemt jeg syntes, det var at få min idé om en legeplads ført ud i livet. Jeg tror, at der mangler viden om de muligheder og det råderum, der rent faktisk er mange steder, når man bor alment til leje, siger Tilde. ►►►

Indvielsesfest på legepladsen. Børnenes tegning blev overført til en træstamme med motorsav, malet og foreviget med børnenes navne. Foto er privat eje. ▼

Legeplads – fra idé til virkelighed

Tilde fik en idé til en legeplads for de 0-3-årige med nordiske dyr skåret ud i træ. Hun syntes, at hendes egne, og andres børn i samme alder, manglede et sted at lege, som passede til dem. – Jeg begyndte at søge på internettet efter naturlegepladser, så det passede i temaet sammen med de andre legepladser i Hyldebjergparken. Jeg kunne godt tænke mig nordiske dyr som en hugorm, bæver, ulv og ravn, udført i træ, som man kan fortælle historier om og klatre på. Jeg fandt en trækunstner, som kunne hjælpe med opgaven og forslaget blev vedtaget på beboermødet med en bevilling på 80.000 kr. Vi nedsatte et lille legepladsudvalg, og så blev idéen til virkelighed.

Socialt samvær, ro på huslejen og lysten til at hjælpe

Gert Johansen fra Grønningen er også aktiv frivillig i sin boligafdeling. – For at sige det rent ud er det for, at huslejen ikke stiger, og så på grund af det sociale samvær, at jeg gennem de sidste 14 år har deltaget sammen med 20 andre beboere i 'store-male-dag' her i bebyggelsen, fortæller Gert. – Vi mødes i maj og september måned for at male træværk og holde bebyggelsen ved lige. Men derudover har Gert også fire haver, han passer for pensionister i afdelingen. – Jeg har passet haver gennem de sidste 7-8 år. Jeg synes, at det er synd, at de ikke selv kan, så derfor vil jeg gerne hjælpe dem.

Indflydelse og hygge

Mohammed El Hayek fra 4 Nord blev af ejendomskontoret opfordret til at gå ind i byggeudvalget. – Jeg talte med ejendomskontoret gennem mit arbejde hos Dansk Kabel TV, og byggeudvalget kunne godt bruge lidt frisk blod fra

en yngre mand med tre børn. Med mine 36 år kvalificerede jeg mig til det, griner Mohammed. – Min kone synes også, at det var en god idé, at jeg var med til at bestemme ved renoveringen omkring valg af farver, køkkener, badeværelser osv. Jeg ville gerne sørge for et lille pift til stilen. Nu er jeg også blevet opfordret til at deltage i afdelingsbestyrelsen pga. mit aktivitetsniveau og min viden om nettet, telefoni m.v. Det interesserer mig at være med i det frivillige arbejde. Jeg vil gerne være med til at bestemme, og jeg synes, at det er hyggeligt at snakke og mødes med de andre.

Kræmmerblod i årene

– Vi har sådan en bytte-bytte-købmand, der har åbent to timer to gange om ugen, fortæller Grete Holm, der er formand for Genbrugsgården i Gadekæret. – Vi modtager og sorterer affald som grene, brædder, pap, møbler og køkkenting. Til genbrug har vi en tøj- og bogbiks samt møbler i vores hal, som beboerne kan komme og tage, uden at det koster noget. Genbrugsgården har været populær, siden den åbnede, da Gadekæret lige var blevet bygget, fortæller Grete. – Vi er ca. en 12-13 personer, som tager os af genbrugspladsen, nogle har endda været med fra start, og jeg elsker det. Jeg har altid været på kræmmermarkeder, fra jeg var helt lille, og jeg kan godt lide at gå rundt og samle.

– På et tidspunkt lavede vi også en frivillig café, hvor vi lavede smørrebrød og serverede kaffe for arbejderne under renoveringen. Derudover har jeg også været med i aktivitetsudvalget. I dag nyder jeg Genbrugsgården, det er min lille baby, slutter Grete med glæde i stemmen. ■

Store-male-dag i Grønningen med deltagelse af 20 beboere.
Foto: Freja Fuglsang.

Bytte-bytte-købmand med blandt andet møbler og køkkenting til beboerne i Gadekæret. Foto: Torben Riedel.

Fremtidens boliger er bæredygtige

ENERGI, FORBRUG OG MILJØ I VA

Familien Hansens lille teknikrum under trappen i VA 4 Række har haft besøg fra både nær og fjern. Det bliver brugt som showroom for et vellykket eksempel på god energianvendelse i forbindelse med byggerenovering, nærdemokrati, og er en del af Danmarks samlede fjernvarmestrategi.

– Det er fremtiden at bo i miljøvenlige huse. Når vi bygger, vil vi tænke i rækkefølgen "people, planet, profit". Vi får sundere boliger med mindre kemi og med et indeklima, der er bedre end udeklimaet. Sådan lyder det fra ekspert i bæredygtigt byggeri Per Stabell Monby, der er projektleder hos rådgivningsvirksomheden Cowi. Det er familien Hansen, der bor i sin nyrenoverede bolig i VA 4 Række fuldstændigt enig i. – Indeklimaet er helt fantastisk. Vi er ikke forkølede, vi bliver ikke syge, her er ingen træk, og huset føles hele tiden rart at være i. – Kommende generationer kræver denne slags byggerier, fortæller Per Stabell Monby. Derfor kan det betale sig at bygge bæredygtigt, ligesom flere og flere energirenoverer.

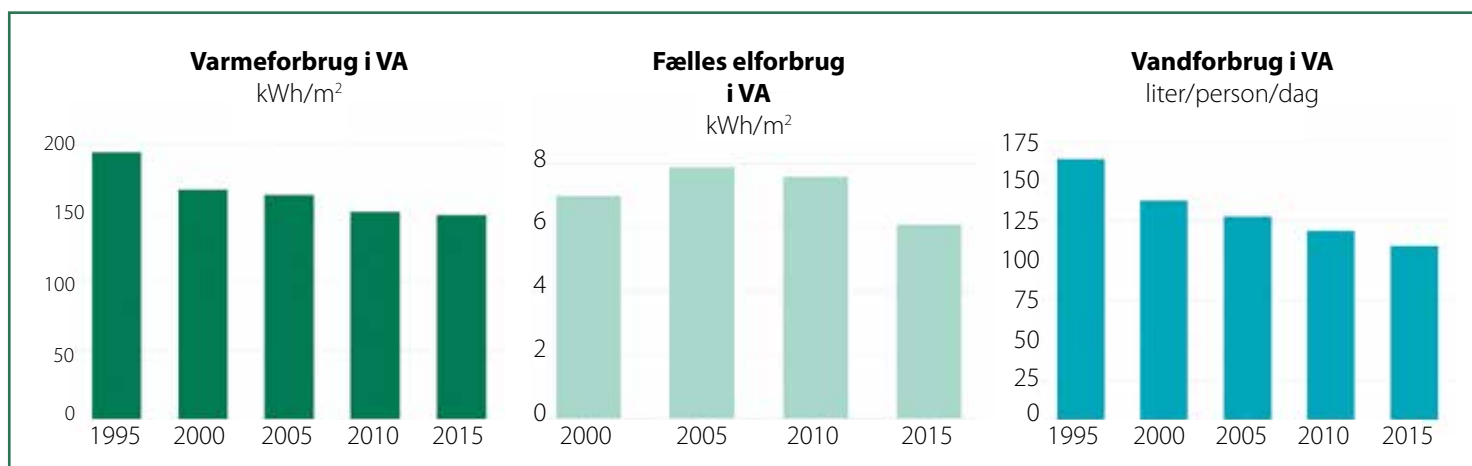
Fokus på forbrug giver besparelser – også for beboerne

Næsten 40 % af Danmarks samlede energiforbrug kommer fra landets bygninger. Derfor giver det god mening at satse på energibesparende og bæredygtigt byggeri. I BO-VEST ser energi- og miljøkonsulent Mikkel Ellung Larsen, at tendensen af energiforbruget i VA er nedadgående. – Varmeforbruget er samlet set faldet gennem de seneste år. Det skyldes blandt andet renoveringerne. Vi laver fx bedre og mere bæredygtige facader. Vandforbruget er også faldet markant, blandt andet på grund af nye vaskemaskiner, toiletter og brusere. Elforbruget er faldet i takt med moderniseringen med LED-belysning, udskift-

ning af hårde hvidevarer og fornyelse af vaskerierne. Endelig er der et øget fokus på forbrug; både hos beboerne i VA, hos Agenda Center Albertslund, og hos kommunerne.

Beboerne kan også mærke besparelserne, blandt andet på varmeregningen, efter der er kommet genvindingsvarmeanlæg og 3-lagsvinduer. I Bæk-Forsgård har man oplevet, at varmemeforbruget er faldet med ca. 40 %, og i Kanalens Kvarter er varmemeforbruget faldet med ca. 17 % efter renoveringerne. – Vi har sparet over 50 % på vores varmeregning i 2016. 6.000 kr. Det er mange penge for os, fortæller familien Hansen.

– I VA har vi som tillæg til miljøhandlingsplanerne valgt at holde yderligere fokus på forbruget gennem vores grønne regnskaber, som vi har haft i godt 25 år, fortæller Vinie Hansen, der er formand for VA. – Både hver boligafdeling og VA samlet får hvert år et grønt regnskab, der viser mængderne af den el, vand og varme, som den enkelte afdeling bruger, supplerer energi- og miljøkonsulent fra BO-VEST Mikkel Ellung Larsen. – Forbruget bliver illustreret gennem søjler og figurer, sådan at det både er muligt at sammenligne med tidligere år for at se udviklingen, samtidig med at vi sammenligner med nøgletal for almene beboere generelt og derved ser forbruget i en større, sammenlignelig kontekst. De grønne regnskaber gør det mu-

Økonomisk og miljømæssig bæredygtighed har været i fokus lige fra planlægningen af Robinielunden, der er bygget i 2016 som lavenergihuse med deraf følgende lave udgifter til opvarmning. Desuden er Robinielunden bygget efter AlmenBolig+ konceptet, som betyder lavere driftsudgifter, fordi beboerne bidrager til drift og vedligeholdelse. ►

ligt at forholde sig til sit energi- og ressourceforbrug og se, hvor man eventuelt skal sætte ind, hvis forbruget ændrer sig i uønsket retning, fortæller Mikkel Ellung Larsen.

Familien Hansens teknikrum er en del af fremtiden

– Vores fremtidige boliger bliver ikke tænkt som et enten-eller byggeri, siger Anne Skare, der er fremtidsforsker hos Future Navigator. – Alt bliver smartere, bedre, billigere og meget mere bæredygtigt.

Denne tanke afspejles også hjemme hos familien Hansen. – Jeg ved simpelthen ikke, hvor mange mennesker der efterhånden har været i vores lille teknikrum under trappen. Der har endda også været besøg af folk fra andre lande, fortæller familien Hansen med et smil. Men det er ikke uden grund, at teknikrummet er interessant: – Vi har fået lov til at bruge familien Hansens teknikrum, og bolig, som showroom for vores udenlandske gæster. Det er et virkelig vellykket eksempel på god energianvendelse i forbindelse med byggerenovering og nærdemokrati, siger Christian Oxenvad, der er energirådgiver i Albertslund Kommune. – Vi er som kommune med i et projekt, der hedder State of Green, hvor vi arbejder sammen med danske ministerier og brancheforeninger om at gøre Danmark uafhængigt

af fossile brændstoffer inden år 2050. Vi har i Albertslund kommune et erklæret mål om at sænke fjernvarmetemperaturen fra op mod 90 grader til 60 inden for de næste 9 år, såkaldt lavtemperaturfjernvarme. Efter renoveringen er temperaturen i Oksens Kvarter nu kun 55-60 grader. Derudover er der installeret systemer fra Danfoss, der gør det muligt at styre varme og ventilation centralt i de enkelte rum. Familien Hansens teknikrum og bolig er altså en del af en samlet fjernvarmestrategi, der går ud på, at Danmarks fjernvarme skal køre meget mere på grøn el. ■

Rækkehuse VA 4 Række. ▲

Miljøhandlingsplan for VA

Energistyring	For at kvalitetssikre, overvåge og følge op på el-, vand- og varmekonsum fra hoved- og fællesmålere samles data i databasen MinEnergi.
Varmetekniker-ydelser	Ved besøg fra varmetekniker driftsoptimeres varme- og vandanlæg, ligesom der udarbejdes drifts- og vedligeholdelsesplaner.
Miljøkampagne	Der udføres årlige miljøkampagner for at holde fokus.
Affaldssortering	Overgangen til sortering af husholdningsaffaldet understøttes.
Miljøpolitik	Stærk miljøprofil og bæredygtighed prioriteres.
Synliggørelse af energiforbrug	Effekten af synliggørelsen af energiforbrug undersøges.
Solcellevejledning	I forbindelse med renovering eller udskiftning af tage rådgives ift. brug af solceller.
Vandaflledning	Der rådgives i forhold til vandaflledning i udeområder.
Grønne regnskaber	For VA og BO-VEST som administration.

Renoveringer for mig, dig, øjet, miljøet og økonomien

▶ RENOVERINGER I VA

Renoveringer skaber værdi både for beboerne, økonomien, miljøet og æstetikken. Fra 2007-2021 bliver VA's boliger stort set renoveret fra ende til anden.

Bæk-Fosgården • Renoveret 2007-9 • 189 mio. kr.

3 til 5-rums boliger samt ældreboliger.

Husleje fra 6.488-10.043 kr.

Ny facadebeklædning inkl. vinduer og altandøre, renovering af altaner inkl. glaslukning, udskiftning af vandinstallationer, nye indgangspartier, ombygning af en opgang til ældreboliger, redigering af parkerings- og udeområder.

Kanalens kvarter • Renoveret 2008-11 • 240 mio. kr.

1 til 4-rums boliger samt ældreboliger.

Husleje fra 4.186-11.309 kr.

Udskiftning af lette facader inkl. vinduer og døre, etablering af altaner, sammenlægning af lejligheder til familie- og ældreboliger samt boliger med øget tilgængelighed. Inddragelse af kolonnade til bolig- og fællesformål, udskiftning af vandinstallationer, renovering af p-områder og adgangsarealer.

Askerød • Renoveret 2010-12 • 285 mio. kr.

1-5-rums boliger.

Husleje fra 2.378-10.190 kr.

Renovering af tagterrasser, udskiftning af vandinstallationer og faldstammer, nye indgangspartier, reparation, afrensning og imprægnering af betonfacader, nyt affaldssystem, udskiftning af tage på institutionsbygning og fælleshus, ny indretning af fælleshus, forbedring af udearealer inkl. nye cykelskure, nedrivning af to boligblokke og gennembrydninger i boligblokke, sammenlægning af 1-rumsboliger og supplementsrum.

4 Række • Renoveret 2011-14 • 380 mio. kr.

4-rums boliger.

Husleje fra 7.367-8.138 kr.

Udskiftning af tag og lette facader inkl. døre og vinduer, etablering af terrændæk, udvidelse af bolig med 8 m², nyt køkken og bad, nye vand-, afløbs- og varmeinstallationer, etablering af mekanisk ventilation med varmegenvinding.

Gadekæret • Renoveret 2011-14 • 516 mio. kr.

1 til 5-rums boliger.

Husleje fra 2.304-11.532 kr.

Nye indgangspartier, udskiftning af døre og vinduer, totalrenovering af badeværelser, etablering af mekanisk ventilation med varmegenvinding, renovering af betonfacader og imprægnering, isolering af sokler og krybekældre, sammenlægning af 40 ét-rums boliger.

Blokland • Renoveret 2014+2019-2020 • ca. 306 mio. kr.

1 til 4-rums boliger.

Husleje fra 4.349-10.256 kr.

Etablering af gennembrydninger i langblokken (nedrivning), ombygning af en boligblok til rækkehuse og lejligheder til nye boligtyper med elevatoradgang. Etablering af nye almene seniorboliger på tagetage inkl. nyt tag, ny facadebeklædning inkl. døre og vinduer, renovering af altaner, forbedring af fællesarealer.

6 Vest • Renoveret 2015+2016-2019 • 403 mio. kr.

4 til 5-rums boliger.

Husleje fra 6.243-7.243 kr.

Udskiftning af lette facader inkl. døre og vinduer, etablering af terrændæk, nyt køkken og bad, nye vand-, afløbs- og varmeinstallationer, etablering af mekanisk ventilation med varmegenvinding.

Læhegnet • Renoveret 2016 • P.t. intet budget

4-rums boliger med en husleje på 5.894 kr.

Tagbelægning udskiftet i 2016. I øjeblikket udarbejdes der oplæg til Landsbyggefonden om støtte til renovering af bl.a. lette facader inkl. døre og vinduer, renovering af gulv mod jord, renovering af kloakledninger, udskiftning af vand-, afløbs-, varme- og elinstallationer, køkken og bad.

Renoveringer for mig, dig, øjet, miljøet og økonomien

▶ RENOVERINGER I VA – FORTSAT

Grønningen • Renoveret 2016 • 3 mio. kr.

1 til 4-rums boliger.

Husleje 2.443-9.302 kr.

Renovering af ventilationsanlæg.

Banehegnet • Renoveres 2017-18 • 32 mio. kr.

1 til 4-rums boliger.

Husleje fra 4.307-7.806 kr.

Udskiftning af vand- og afløbsinstallationer samt renovering af badeværelser.

Toften • Renoveres 2018-2020 • +100 mio. kr.

2 til 4-rums boliger.

Husleje fra 5.294-8.348 kr.

Oplæg til helhedsplan omfatter: Udbedring af betonskader, udskiftning af brugsvandsinstallationer, modernisering og udvidelse af køkken/bad, efterisolering af facader, udvidelse af altaner, etablering af et antal boliger med øget tilgængelighed, etablering af nye seniorboliger i tagetage inkl. nyt tag, nyt ejendomskontor og fælleshus.

4 Nord • Renoveres 2018-21 • 181 mio. kr.

4 til 5-rums boliger. Husleje fra 6.020-6.370 kr.

Udskiftning af lette facader inkl. døre og vinduer, etablering af terrændæk, nyt køkken og bad, nye vand-, afløbs- og varmeinstallationer, etablering af mekanisk ventilation med varmegenvinding.

4 Syd • Renoveres 2018-21 • 220 mio. kr.

4 til 5-rums boliger. Husleje fra 5.780-6.322 kr.

Udskiftning af lette facader inkl. døre og vinduer, etablering af terrændæk, nyt køkken og bad, nye vand-, afløbs- og varmeinstallationer, etablering af mekanisk ventilation med varmegenvinding.

Galgebakken • Renoveres 2018-2020 • 435 mio. kr.

1 til 5-rums boliger.

Husleje fra 2.897-12.749 kr.

Udskiftning af døre, vinduer og lette facader, betonrenovering, etablering af mekanisk ventilation med varmegenvinding, renovering af badeværelser, udskiftning af vandinstallationer, isolering af sokler, nye pergolaer og skure, totalrenovering af ungdomsboliger, forbedring af udearealer.

SAMLET TIDSLINJE OVER RENOVERINGER I VA:

▶ Bæk-Fosgården	2007-2009
▶ Kanalens kvarter	2008-2011
▶ Askerød	2010-2012
▶ 4 række	2011-2014
▶ Gadekæret	2011-2014
▶ Blokland	2014+2019-2020
▶ 6 Vest	2015+2016-2019
▶ Læhegnet	2016
▶ Grønningen	2016
▶ Banehegnet	2017-2018
▶ Toften	2018-2020
▶ 4 Nord	2018-2021
▶ 4 Syd	2018-2021
▶ Galgebakken	2018-2020
▶ Hyldeespjældet	2019-2021

Hyldeespjældet • Renoveres 2019-2021 • +200 mio. kr.

1 til 6-rums boliger.

Husleje fra 2.185-10.693 kr.

Renovering af tage, tagterrasser, betonfacader inkl. udvendige trapper, udskiftning af døre og vinduer, renovering af lette facader på Store Torv, renovering af fælleshus og materialegård, etablering af radonsug og mekanisk ventilation, ombygning af tre-etages-boliger til nye boligtyper.

Fra brandtæppe til farverigt kludetæppe

► BOLIGSOCIALE INDSATSER I VA

I VA har vi tre boligsociale helhedsplaner, som har det overordnede formål at styrke sammenhængskraften i boligområderne. Blandt andet i Askerød er man gået fra at opleve en brand om dagen til øget tryghed.

– I 2008 havde vi en brand om dagen i Askerød. Man blokerede med brændende containere, så politiet ikke kunne komme ind, og beboerne ikke kunne komme ud, fortæller Jørgen Fahlgren, der er formand for bestyrelsen i Askerød. – Så kom det boligsociale arbejde med den første helhedsplan fra 2008-2012. Den var områdebaseret, så hele Askerød fik et løft. Det var det, jeg kalder 'nødvendig brandslukning'. Havde vi ikke haft det boligsociale projekt, tror jeg, at der var kommet sociale opstande. Vi havde mange rodløse, unge mennesker. Vores næste sociale helhedsplan, fra 2012-2016, og den som vi har i dag, har et mere individorienteret fokus. Samtidig inddrager planen også naboområderne; Klyngen, Gersagerparken og Gudekvartererne. De har de samme sociale problemer som Askerød, men der bor under 1.000 beboere, derfor kan de ikke 'kvalificere sig' til den såkaldte 'ghettoliste' (listen over særligt udsatte boligområder, red.).

Penthouse-lejlighed i ghettoen

– Jeg har boet her siden 2002, og i dag er der kun en 10-12 %, der flytter om året. Da jeg flyttede hertil, var der op mod 25 %. Men jeg er glad for min 'penthouse' her i Askerød, siger Jørgen med et drillende smil, som betegnelse for sin lejlighed i toppen på 3. sal. – Renoveringen og de sociale helhedsplaner har været med til at skabe tryghed og har givet området et gevaldigt løft. Jeg synes, at 'et kludetæppe' er det mest beskrivende ord for Askerød. Vi er

lige så dejligt farverige og har det hele på godt og ondt. I dag er her ro, og her er dejligt at bo. Jeg skal bæres ud, det er helt sikkert.

Ro på Askerødderne

Politiets Tryghedsindeks for 2016 bekræfter, at der er faldet ro over 'Askerødderne'. Trygheden blandt beboerne var i 2016 på 68,3 % mod 52,9 % i 2013. Undersøgelsen viser også, at Askerød er det område på listen over særligt udsatte boligområder, hvor der har været færrest anmeldelser af kriminalitet i løbet af 2015. ■

Brandvæsenet kom også på besøg på festdag i Askerød ▲

Overblik – Sociale helhedsplaner i VA

Albertslund Boligsociale Center (ABC)

Samlet budget: 23,2 mio. kr., 2016-2020
Boligområder: Kanalen, Blokland, AB Nord, VA Bæk og Fosgården i BO-VEST.
Antal beboere: Ca. 3.200
Forløb: Startet i 2008 - 2020

Albertslund Boligsociale Center (ABC) er et samarbejde mellem Albertslund Kommune, KAB, BO-VEST, AB, AKB og VA.

Greve Nord/Askerød

Samlet budget: 21,6 mio. kr., 2016-2020
Boligområder: Askerød, Gersagerparken, Gudekvartererne og Klyngen.
Antal beboere: Ca. 4.550
Forløb: Startet i 2008 - 2020

Erstattes sammenhængskraften med ulighed?

► **BOLIGPOLITIK | Af Vinie hansen, formand i VA**

Jeg kan tydeligt huske det sociale boligbyggeri, fra da jeg var barn. Det var synligt, at dem, der boede der, var fattige. Det betød udelukkelse fra dele af samfundet. Jeg er bekymret for, at vi igen er ved at bevæge os ned ad vejen med stigende ulighed.

Vores nye transport-, bygnings- og boligminister har udtalt, at det kun er mennesker, som ikke har andre muligheder, der skal bo alment. Det synes jeg, er en bekymrende tanke.

Jeg synes, det gode ved Danmark i dag er, at det ikke er så synligt, hvem der har meget, og hvem der har lidt. Vi har alle sammen ret til et godt sted at bo, gode skoler, sundhed og andet godt. Ingen behøver at betragte det som en særlig tjeneste, det betaler vi for gennem vores skat. Det, tror jeg, skaber ro i vores samfund. Vi har en oplevelse af, at vores skattepenge bliver brugt fornuftigt, ligeligt, og vi hjælper hinanden.

De almene boliger er med til at sikre den kæde. Vi er en del af sammenhængskraften i det danske samfund, hvor alle, også dem i udsatte positioner, får et godt sted at bo med adgang til et godt liv. Jeg tænker, at fordi det er sådan, er der ingen grund til social uro.

De almene boliger er presset på en helt ny måde

Kontanthjælpsloft og skæringer i integrationsydelserne sætter fokus på huslejen. Der er sket en bevægelse i efterspørgslen fra de større boliger til de mindre. Det er vigtigt, at vi holder huslejen i ro, og den må gerne være så lav som muligt. Derfor er der også fokus på driftsomkost-

ningerne, uden at vi går på kompromis med kvaliteten, for hvem er tjent med, at vi bygger dårligere boliger til dem, der har mindre? Det synes jeg hverken giver mening på kort eller langt sigt.

Prøv at tænke tanken til ende

Sammenhængskraften, hvad vil der ske med den, hvis beboere med almindelige indtægter og ressourcer flytter fra de almene boligområder, som vores minister lægger op til? Det synes jeg, vi ser tydelige eksempler på i de såkaldte udsatte boligområder, som ressourcestærke beboere flytter fra eller ikke vil flytte til.

Det er vigtigt med en blandet beboersammensætning for at skabe et godt sted at bo, hvor vi støtter hinanden på kryds og tværs. Over hele landet er der velfungerende boligafdelinger, der klarer sig selv og livet i dagligdagen. Det skaber en kæmpe social- og samfundsmæssig værdi. Forsvinder den sammenhængskraft, bliver det i sidste ende dyrere for samfundet, fordi det vil medføre stigende behov i anden form – f.eks. som sociale ydelser fra kommune og stat.

Derudover synes jeg, at det er rart at være en del af et samfund, som sikrer alle borgere en ordentlig tilværelse, og som ikke udstiller dem, der har det svært. ■

I Hyldebjerg har vi haft en beboercafé i 25 år. Alle kan gå derned, spise billigt og møde andre beboere. Det er med til at styrke fællesskabet og ansvaret for hinanden. ▼

Det kræver sin kvinde at kæmpe for kvinder

► BEBOERE IMELLEM I VA

Kvinderne i VA kæmpede for ligestilling i bestyrelserne sideløbende med, at der i samfundet blev kæmpet for lige vilkår for mænd og kvinder i politik, på arbejdspladsen og i dobbeltsengen.

– Vi var trætte af den måde, mændene kørte det på. Mænd valgte mænd til bestyrelserne, og det var altid kun mænd, der blev indstillet, fortæller Vibeke Hansen, der er tidligere medlem af bestyrelsen i VA. – Mændene i VA var meget fremme i skoene. De holdt møder hele natten og i weekenderne. Så skulle vi blive hjemme og passe børn, stå op og sende dem af sted i skoler og institutioner.

Kvinder i overtal

I midten af 80'erne blev gruppen 'Kvinder i VA' dannet. – Vi var en 5-6 kvinder fra gruppen, der stillede op til bestyrelsen i VA i protest over det etablerede og den gamle måde, det hele foregik på, fortæller Tove Meyling, der ligeledes er tidligere medlem af bestyrelsen i VA. – Vi ville have et godt kvindeliv og den kvindelige indgangsvinkel med i bestyrelserne, supplerer Vibeke. – Vi syntes simpelthen ikke, at det var nok, det mændene gjorde. Vi havde forskellige interesser. Vi kvinder lagde mere vægt på det sociale, vi ville have folk med, vi gik op i hele boligområdet, hvor vi mere følte, at mændene kun sørgede for at få det økonomiske og driften til at køre rundt.

I 1986 var der for første gang i VA's historie et overtal af kvinder i VA's bestyrelse med Peter Foldager som formand og Jane Petersen, Bjarne Karlsen, Vinie Hansen, Niels B. Jensen, Tove Meyling samt Vibeke Hansen som medlemmer.

– Jeg syntes, vi arbejdede godt sammen, siger Vibeke. – Vi fik mange idéer. Vi lavede kvindeseminarer på LO-skolen, vi skrev sangbøger, opførte teater osv. Imens vi var til seminar, fik vi pædagoger til at komme og passe børnene, så vi kunne være med. Før en generalforsamling var der café, så det hele blev lidt mere festligt. Ved en lejlighed klædte vi os også ud som bakkesangerinder. Der kom også kendisser, som Anne Marie Helger, og holdt foredrag.

Kvindelig indflydelse

Både Tove og Vibeke nikker til spørgsmålet om, hvorvidt de opnåede det, de ville. – Jeg føler, vi vandt vores kvinddekamp, siger Vibeke. – Vi fik medindflydelse, i det hele taget fik kvinder meget indflydelse i bestyrelserne. I dag synes jeg, at der er ligestilling. Det kræver sin kvinde at kæmpe for kvinder, med alt det vi har haft gang i. Det var hårdt. Der var praktisk taget møder hver aften. Men tiden har også forandret sig – på grund af det stykke arbejde, vi lavede, supplerer Tove. – Til sidst var der også mænd, der støttede os, fordi de kunne se, at vi gjorde et godt stykke arbejde, og mændene ville hellere have en kvinde i bestyrelsen end en mand, der ikke lavede noget, fortæller Vibeke.

Bestyrelser i VA i dag

– I dag er der nogenlunde ligevægt mellem mænd og ►►►

Der er stadig kamp og gejst i Vibeke på 75 (t.v.) og Tove på 77 år (t.h.), mens de sidder med gnister i øjnene og fortæller om dengang, de stiftede 'Kvinder i VA' i midten af 80'erne (billedet nedenfor) i protest over den etablerede, mandlige bestyrelse. Det var simpelthen ikke nok, det der blev gjort.

Sang fra Kvinder i VA's egen sangbog skrevet til kvinde-seminar i 1986 på Sydsolen af Karin Alstrup. ►

Melodi: Mon sorte Rudolf kan danse?

Mon VA's kvinder er stærke?
Ja, det kan I tro, at vi er.
Mon mændene de kan det mærke?
Ja, det kan I tro, at de kan.
For kvindelivet det bæres
af styrke og tro på os selv.
Ved sammenhold det skal næres,
så vi kan slå mandsmagt ihjel.

Mon VA's kvinder kan kæmpe?
Ja, det kan I tro, at vi kan.
Vi vil ikke lade os lænke
på mandens præmisser i dag.
Vi ønsker os frihed og glæde,
vi ønsker os fuld ligeret.
Vi trækker den tungeste slæde,
på det står vi fast som et bræt.

Mon VA's kvinder er kloge?
Ja, det kan I tro, at vi ved.
Vi ofte får mænd til at koge,
debatten kan gøre dem hed.
Vi rejser på konferencer,
det er ofte helt udenbys,
vi samler os viden og klogskab,
så vi stråler som klare lys.

Mon VA's kvinder kan danse?
Ja, det kan I tro, at vi kan.
Vi også med kroppe kan svanse,
så glaner hver eneste mand.
Vi syn's da, at mænd, de er søde,
når først de har lært et par ting:
At kvinder ej blot er så bløde,
at de kan med os køre omkring.

kvinder i bestyrelserne i VA, og det er tre kvinder, som er formænd for de tre organisationsbestyrelser i BO-VEST, fortæller Vinie Hansen, der siden 2003 har været formand for VA. – Jeg oplever ikke længere modstand mod kvinder, og vi bruger ikke længere kræfter eller tanker på, om det er mænd eller kvinder, der sidder i bestyrelserne. Vi arbejder alle sammen om at løse opgaverne. ■

Kvindetegnet med et tag, var symbolet, som kvinderne i VA samlede sig under for at blive stærke til at indgå i det boligpolitiske arbejde i VA. ▼

◀ Man omdannede forhallen i Albertslundhuset til café-scene i forbindelse med generalforsamlingen i VA i 1988. På billedet til venstre ser du Jette Rasmussen, der optræder som mavedanserinde, og Vinie Hansen samt Jane Petersen som Bakkesangerinder.

Foto: Scanpix

'Ingen kvindekamp uden klassekamp, ingen klassekamp uden kvindekamp'

Danske kvinders kamp for ligestilling har stået på i snart 150 år – lige siden 1857, hvor ugifte kvinder og enker fik ret til at drive egen virksomhed. Kvindekampene har udspillet sig i både den civile, politiske og økonomiske arena. Rødstrømperne startede deres bevægelse med inspiration fra den amerikanske kvindebevægelse 'Redstockings'. Man skal være kvinde og socialist for at være rødstrømpe. Her er uddrag af kvindernes kamp fra rødstrømpernes første aktioner:

1970-1975

Flere kvinder går sammen og danner 'Initiativgruppen for Ligeløn'. Ny lov giver kvinder med lønnet politisk arbejde ret til barselsorlov. Provokeret abort legaliseres. Ligestillingsrådet oprettes. FN's internationale kvindeår. For første gang flest kvindelige gymnasieelever.

1975-1980

Lov om ligeløn for mænd og kvinder, der udfører arbejde af samme værdi. Dansk Kvindesamfund sætter for første gang 'positiv særbehandling' på programmet. Lov om ligebehandling af mænd og kvinder på arbejdsmarkedet. 24 procent kvinder i Folketinget, 18 procent i de kommunale råd og 15 procent i amtsrådene.

1980-1985

Skattelovgivningen bliver kønsneutral. Navneloven ændres, så kvinder ikke automatisk får mandens efternavn, når de bliver gift. Gifte kvinder bliver selvstændige skattesubjekter. Sambeskatningen ophæves – efter at Dansk Kvindesamfund i 1913 rejste spørgsmålet første gang. Mænd får adgang til barselsorlov – to uger umiddelbart efter fødslen og op til ti uger fra barnets 15. til 24. uge i stedet for moderen.

1985-1990

Barselsorlov udvides til 24 uger efter fødslen. Lov om ligestilling i offentlige råd, nævn og udvalg. Lov, der giver mulighed for fælles forældremyndighed. Lov, der giver kvinder mulighed for at gøre tjeneste i militære kampenheder. Ændring af lov om ligebehandling, således at offentlige myndigheder får pligt til at arbejde for ligestilling. Ingen beskrivelse af, hvad pligten indebærer.

1990-1995

Der indføres børnepasningsorlov.

1995-2000

For første gang lige mange mandlige og kvindelige studerende ved de lange videregående uddannelser. Prostitution afkriminaliseres, men det er fortsat ulovligt at tjene penge på andres prostitution. Danmark får sin første ligestillingsminister. Lov om ligestilling på pensionsområdet.

Kilde: Politikens Forlag.

De kom i store busser og var klar til kamp

► BEBOERDEMOKRATIET I VA

"Beboerne kom, før vi ventede dem ..." Udover at det kan lyde som en omskrivning af Kim Larsens sang fra Midt om natten, var det også startskuddet til dannelsen af BO-VEST. Beboerne fra Gadekæret i Ishøj og Askerød i Greve mobiliserede sig og kom i store busser til generalforsamlingen. Man var utilfreds med den måde, tingene blev kørt på. Der var gjort klar til et kup.

– Det har aldrig været meningen, at VA skulle være en kolonimagt, siger Per Larsen, der var formand for VA fra 1992-2003. – Sådan har vi sagt lige siden vores første formand, Hans Nielsen. Men på den tid syntes jeg, at vi koloniserede de to kommuner. Distancen til Greve og Ishøj var for stor, selvom jeg nu også synes, nærheden var god. Vi prøvede decentral driftsledelse, nok som nogle af de første, netop for at imødekomme Greve og Ishøj. Men de var for langt væk fra Albertslund og var utilfredse med den måde, de blev betjent på i det daglige. De savnede nytænkning, omstillingsparathed, og der var et behov for en større administrationsform. En administration, der var effektiv, synlig og robust. Beboerne fra Gadekæret i Ishøj og Askerød i Greve mødte talrigt frem til generalforsamlingen i 2003, og jeg blev væltet som formand.

En plettet fortid

– I den daværende bestyrelse kunne vi godt se, at en ny bestyrelse ikke kunne køre videre med mig som formand, med den historie, jeg nu havde med mig i bagagen. Vi afholdt derfor en ekstraordinær generalforsamling, og bestyrelsen stillede med Vinie Hansen og oppositionen med

Henning Bjerre. Vinie blev valgt som formand, og Henning og jeg kom med i bestyrelsen, hvor vi sidder den dag i dag, fortæller Per Larsen. – Samtidig opfordrede vi beboerne i Ishøj og Greve til at stille op til bestyrelsen, fordi vi konkluderede, at vi blev nødt til at samarbejde, hvis vores fælles fremtid skulle være holdbar, fortsætter Vinie Hansen.

– På det tidspunkt var der en del debat i BL, Danmarks Almene Boliger, på landsplan om, at administrationer skulle have en vis størrelse, for at man kunne have en professionel administration, fortsætter Vinie Hansen. – Det var nødvendighedens politik. Vi kunne se i tidsånden, at der blev flere og flere krav til en administration med alt det, der skulle leveres, ikke mindst den mangeårige renoveringsindsats, som vi står midt i nu. Dengang anede vi godt nok ikke, hvor mange udfordringer vi stod overfor. Det har virkelig udviklet sig. Men vi kunne se konturerne af dem, og jeg synes, at vi udviste rettidig omhu. – Vi plejer at sige, at vores renoveringer får byggeperioden under Christian den 4. til at blegne, supplerer Per Larsen med et smil.

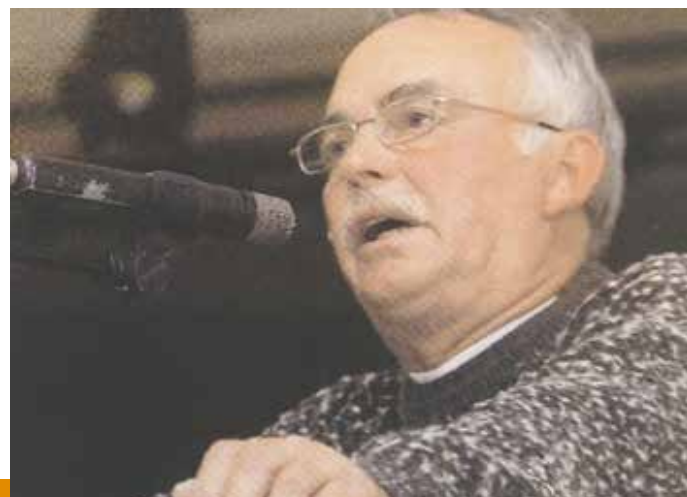
– Derfor startede dialogen med Albertslund Boligselskab og Tranemosegård; vi havde allerede ansat en fælles

Der var travlhed ved indtjekningen til den ekstraordinære generalforsamling i 2003, hvor beboerne fra de sydlige afdelinger var kommet i busser. ▼

Per Larsen på talerstolen til den ekstraordinære generalforsamling, hvor bestyrelsen trak sig, fordi der blev stillet et mistillidsvotum. ▼

Det originale brev til beboerne i Askerød og Gadekæret fra 18. marts 2003:

IT-medarbejder og kendte hinanden gennem det boligpolitiske samarbejde i BL, fortæller Vinie. – Vi solgte vores VA-hus og skød kapitalen ind i en ny organisation. Til at starte med var Glostrup Boligselskab også med, men de trak sig fra samarbejdet. I 2007 blev BO-VEST dannet med i alt godt 10.000 lejemål; 2.000 i Albertslund Boligselskab, 3.000 i Tranemosegård og vores 5.000 lejemål i VA. Tranemosegårds direktør, Danny Andersen, blev BO-VEST's første direktør.

En fremtid i fællesskab

– Kravene om effektiv drift fra regeringen stiller endnu større krav om samarbejde og fællesskaber på kryds og tværs, siger Vinie Hansen. – Jeg synes, at vi, især i Albertslund Boligselskab og i VA, har udnyttet driftsfællesskaberne i vores tvillingeafdelinger, hvor vi har de samme boliger, som ligger side om side. Det giver næsten sig selv, at det er en fordel at have fælles drift, og jeg tror, det kan blive godt, hvis vi organiserer alting i mindre enheder og tager små skridt, så alle kan være med.

– Jeg tror, det vægter tungere hos de fleste beboere, at behov bliver løst her og nu – hurtigt, professionelt og billigt – fremfor om boligorganisationen hedder VA eller BO-VEST, siger Vinie Hansen. – Jeg tror, at det generelt er vigtigere, at dagligdagen og fællesskabet fungerer, her hvor vi bor, og at vi får og giver en ordentlig behandling.

– Det tror jeg på, at vi i fællesskab kan løse. ■

Den ekstraordinære generalforsamling gav håb om samling og samarbejde på tværs. ▼

18.3.2003

Vedr. mistillidsvotum til VA's bestyrelse – generalforsamlingen i maj

Beboernævnene i Askerød og Gadekæret har i fællesskab besluttet at fremsætte et mistillidsvotum til bestyrelsen ved den kommende generalforsamling i Vridsløselille Andelsboligforening.

Vi har truffet denne beslutning, fordi bestyrelsen gennem en meget lang årrække ikke har været i stand til at skabe en tilfredsstillende udvikling i foreningens styring og drift af de basale kerneydelser. Bestyrelsen har i stedet sat fokus på en række prestigefyldte og ressourcekrævende projekter.

Dette har været vores holdning i en årrække. Det, der udløser et mistillidsvotum, er forholdene omkring Askerøds mange uheldige sager med VA. Mange af de forhold, der er gældende for Askerød, er eller har været identiske med oplevelserne i Gadekæret.

Det er vores opfattelse, at den samlede siddende bestyrelse hverken har viljen eller kvalifikationerne til at ændre styringen, opfølgningen, udviklingen eller samarbejdsformerne, så VA kan blive en velfungerende organisation.

Vi er også enige om, at det for alle parter vil være en bedre løsning, end at Askerød udskilles fra VA.

Derfor et mistillidsvotum. Helt andre kræfter må til.

Opør har dog ingen mening, hvis man ikke har et forslag til en løsning. Det ville heller ikke give nogen mening, hvis vi selv stillede med en alternativ bestyrelse udelukkende bestående af personer fra Ishøj og Greve. Selvom vi udgør mere end 20 % af lejemålene, ville det give en meget skæv bestyrelse, i forhold til helheden.

Vi søger derfor dialog med foreningens beboernævn og/eller nævnsmedlemmer.

Vi er allerede i tæt dialog med Afdeling 15 – Grønningen, der på en række punkter er enige og er utilfredse med den udvikling, vi har set i de senere år.

Hvis du, eller dit nævn, ønsker at indgå i en dialog om foreningens fremtid, hører vi meget gerne fra dig. Vi vil så kontakte dig og arrangere, hvordan vi kan få en dialog – formentlig startende med et møde om kort tid.

Formænd gennem tiden i VA

► BEBORDEDEMOKRATIET I VA

Formanden er den øverste ansvarlige. Sammen med resten af bestyrelsen tegner og repræsenterer formanden organisationen. ■

Hans Nielsen
Formand 1948-1966

Knud Lyhne
Formand 1966-1968

Henning Bjerre
Formand 1968-1974

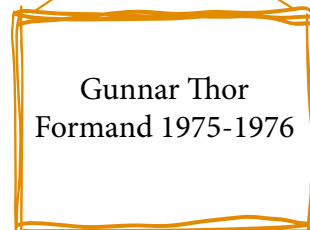
Jens Majgaard
Formand 1974-1975

Knud Andersen
Formand 1968

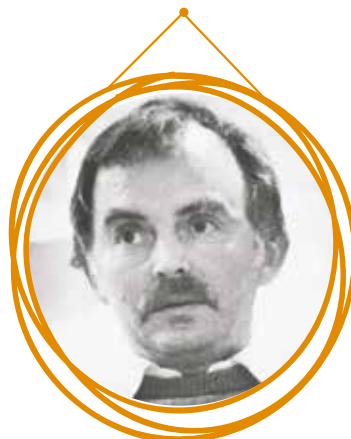
Stig Erichsen
Formand 1976-1986

Gunnar Thor
Formand 1975-1976

Peter Foldager
Formand 1986-1992

Per Larsen
Formand 1992-2003

Vinie Hansen
Formand 2003-nu

Her bor jeg

Bette Andersen, Nørreland

"Jeg har boet her i Nørreland i 10 år, så det er ikke så længe. Vi har boet i fem afdelinger i VA siden 1968. Vi er flyttet efter familiens behov. Jeg ville frygtelig gerne bo i Nørreland, fordi jeg gerne ville have en have. Jeg er faldet til lige med det samme. Her er et godt sammenhold, det er en perle hvad angår beliggenhed, et endehus ud til naturområdet Nørreland, huset er velindrettet, og så har jeg en ugenert have."

Preben Rasmussen, Blokland

"Jeg har boet her i Blokland de sidste 46 år. Det er specielt det, at der er luft mellem blokkene, som jeg kan godt lide, og jeg synes, at blokkene ligger centralt. Så har jeg fine naboer til alle sider, og jeg synes, at mine tre børn har haft en tryk opvækst her - hvor man kunne cykle rundt til alting ..."

Lizzi Petersen, Kanalens kvarter

"Jeg orker simpelthen ikke at tænke på at flytte. Vi flyttede ind den 10. oktober 1968 og havde egentlig tænkt på at få et hus i gårdhusene. Efter min mand døde i 1974, har jeg simpelthen ikke kunnet tage mig sammen til at flytte. Men jeg er da også glad for at bo her, og alle, der besøger mig, siger også, at jeg har en dejlig lejlighed."

John Borritsø, Bæk-Fosgården

"Jeg har boet i den samme lejlighed med min kone, Vibeke, gennem de sidste 47 år. Hverken min kone eller jeg gider at flytte rundt. Vi er tryghedsnarkomaner, som man siger. Derudover synes vi, at lejligheden er helt perfekt. Vi har boet her med vores to børn, vi har en lille have, og vi er ikke blevet yngre, så her bliver vi. Efter renoveringen synes vi også, at området er blevet helt fantastisk flot."

Vridsløselille
Andelsboligforening
Malervangen 1
2600 Glostrup
Tlf.: 8818 0880
www.bo-vest.dk